

Pariskom konzervatoriju. Delo je premijerno izvedeno 30.04.1885. godine u Parizu. Iako je samo jedna flauta uz četiri para instrumenata (oboe, klarineti, horne, fagoti), ona ima izraženu ulogu u delu.

1. stavak u B-duru i 4/4-taktu počinje sporim uvodom (*Adagio*), za kojim sledi *Allegretto* napisan u sonatnoj formi.

2. *Andante cantabile* je u Es-duru, u 3/4-taktu. Nakon kratke uvodne teme, instrumenti pod vođstvom fagota formiraju ritam sporog valcera, nad kojim flauta ima ulogu solističkog instrumenta.

3. stavak u B-duru u 6/8-taktu je po tipu *Scherzo* u tempu *Allegro moderato*, što podrazumeva razigran karakter. Započinju ga horne "pozivom u lov", a zatim sledi ritam živahnog plesa. Za izvođače ovo je najzahtevniji stavak.

4. *Finale. Allegretto* je takođe u B-duru, ali u 2/4-taktu, u sonatnoj formi kao i prvi stavak. Svi instrumenti imaju priliku da zablistaju u duhovitoj ravnopravnoj konverzaciji.

Trajanje simfonije je oko 19 minuta.

Trivia & Varia

- **Sol Invictus**, Nepobedivo Sunce, naziv je službene religije Rimskog carstva. Kult je 274. godine ustanovio car Aurelijan. Odgovarajuće grčko božanstvo je Helios.

- U Nišu je 2013. godine održana centralna proslava povodom 1700 godina od potpisivanja Milanskog edikta. Carevi Konstantin i Licinije su 313. godine u Milanu potpisali edikt kojim je proglašena verska ravnopravnost, hrišćani su dobili pravo javno ispovedati veru i zabranjen je njihov progon.

- **Doba** (imenica ženskog roda; češ. *doba*, eng. *beat* [bif], fr. *temps*, nem. *Schlag* [šlag], rus. *доля* [dolja]) je vremenska mera takta. To je preciznije navođenje brzine izvođenja dela. Broj (otkucaja metronoma u minuti) se nalazi iznad notnog zapisa, npr. *Allegro* (J = 133), tj. 133 dobe u minuti. Doba se može opisati kao ritam kojim slušaoci cupkaju nogom dok slušaju neku melodiju.

- **Viola** je do kraja 17. veka smatrana akompanirajućim instrumentom i retko se koristila kao solo instrument. *Led je probio* Georg Filip Telemann (Georg Philipp Telemann), čiji se Koncert za violu u G-duru, TWV 51:G9, napisan između 1716. i 1721. godine, smatra prvim koncertom za violu. Zahvaljujući pojavi više dela za violu u 18. veku, mnogi kompozitori su potaknuti da pišu muziku i za druge "sporedne" instrumente.

- Pojedini stavci **Godišnjih doba** izvođeni su pre premijere integralnog dela, počev od 2011. godine kad su izvedeni stavci *Autunno* i *Incanto d'inverno*.

- **Sonatna forma**, sonatni oblik, ili *sonata-allegro* je struktura najčešće prvog brzog stavka nekog višestavačnog dela (sonate, simfonije) koja se formirala u klasicizmu u 18. veku. Struktura "formalnog modela" se sastoji od ekspozicije, razvoja i reprize. Ekspozicija uvodi jednu ili dve teme stava, obično u kontrastnom stilu, a zaključuje se završnom temom. U razvoju se teme razrađuju, a u reprizi se ponavljaju izmenjene teme iz ekspozicije.

Izvori:

- composers.rs
- imslp.org
- sasamirkovic-metamorphosis.com
- www.artf.ni.ac.rs
- www.charles-gounod.com
- www.draganajovanovic.com
- www.enciklopedija.hr
- www.npao.ni.ac.rs
- www.windrep.org

♦ **Zahvala umetnicima: aplauz i ovacije:** po muzičkom bontonu, **aplauz između stavova koncerta ili simfonije smatra se ometanjem** (umetnika u koncentraciji i slušalaca u praćenju radnje) i **po pravilu se ne aplaudira**, osim ako se ne radi o prvom izvođenju dela kome prisustvuje autor. Po završetku dela, sačekajte da se i poslednja nota rasprši u prostoru pre nego što počnete aplaudirati. Ako vam se izvođenje naročito sviđa, možete uzvikivati pohvale. Uobičajene su: ženama **bravá!**, muškarcima **bravó!** i skupno **bravi!**. Uz intenzivan aplauz umetnici mogu izvesti *bis*, ali to možete i tražiti uzvikom **bis!** (lat. dvaput), a to još istaknuti ustajanjem. Može se, naravno, izraziti i negodovanje uzvikom **bu!**, ali sumnjam da će ikad izvođenje biti toliko loše, dovoljno je samo ne aplaudirati ako vam se izvođenje ne sviđa.

NESLUŽBENI VODIČ KROZ PROGRAM KONCERTA NIŠKOG SIMFONIJSKOG ORKESTRA (zamišljen kao dodatak službenom programu)

46. NIŠKE MUZIČKE SVEČANOSTI

— SVEČANO ZATVARANJE —

ČETVRTAK, 12. NOVEMBRA 2020. U 20 SATI
SALA NIŠKOG SIMFONIJSKOG ORKESTRA

...

Dirigent: Milena Injac

Solist: Saša Mirković, viola

Niški simfonijski orkestar

...

P R O G R A M

Ana Kazimić

Sol Invictus

Dragana Jovanović **Godišnja doba**

1. *All'inizio della primavera*
2. *Estate turbolenta*
3. *Autunno*
4. *Incanto d'inverno*

Šarl Guno

Petite Symphonie

1. *Adagio et allegretto*
2. *Andante cantabile*
3. *Scherzo. Allegro moderato*
4. *Finale. Allegretto*

Ovaj vodič u elektronskom obliku, glosar, podatke o autoru, kao i druge zanimljivosti možete pogledati na stranici <http://bonc1.users.sbb.rs/> ili, ako vam je lakše, na *Google*-u potražiti tu stranicu kao "**rat protiv slova a**".

O izvođačima

Milena Injac rođena je u Nišu 1969. godine. Diplomirala je dirigovanje 1992. godine na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu u klasi profesora Stanka Šepića. Magistrirala je na istom fakultetu 1996. godine, a doktorirala 2015. godine u klasi profesorice Darinke Matić Marović. Usavršavala se kod Mladena Jagušta, Španca Salvadora Mas Kondea (Salvador Mas Konde) na majstorskom kursu u Beču, Mađara Petera Etveša (Péter Eötvös) i Finca Jorme Panule (Jorma Panula) na majstorskom kursu u Sombathelyju (Szombathely, Mađarska). Redovna je profesorica i prodekanica za nastavu na Fakultetu umetnosti u Nišu i dirigentica Niškog simfonijskog orkestra. Osim s Niškim simfonijskim orkestrom, održala je bezbroj koncerata i s drugim orkestrima i horovima na mnogobrojnim zapaženim koncertima u zemlji i svetu. Dobitnica je mnogih domaćih i međunarodnih priznanja.

Detaljnju biografiju možete pročitati u službenom programu NIMUS-a.

Violist **Saša Mirković** rođen je 1980. godine u Čačku. Pohađao je osnovne, magistarske i doktorske studije na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu. Aktivan kao solist, orkestarski muzičar i kao pedagog. Njegov repertoar se kreće od baroka do savremene muzike domaćih i svetskih autora, a radi i eksperimentalne forme. Nastupao je s eminentnim umetnicima u prestižnim dvoranama širom sveta. Osnivač je ansambla *Metamorfozis*. Premijerno je izveo preko 80 dela za violu. Dobitnik je velikog broja prvih i specijalnih nagrada, uključujući i nagrade za izvođenje savremene muzike

Detaljnju biografiju možete pročitati u službenom programu NIMUS-a.

Niški simfonijski orkestar osnovan je 1952. godine pod imenom "Simfonijski orkestar Radio Niša" i od tada jedna je od najznačajnijih institucija kulture u Srbiji. Sarađivao je s mnogobrojnim vodećim umetnicima iz zemlje i inostranstva. Nastupao je širom Evrope, kao i na značajnijim festivalima, na primer na Dubrovačkim letnjim igrama, Mokranjčevim danima u Negotinu i festivalu *Olympus* u Grčkoj. NSO je osnivač i organizator Niških muzičkih svečanosti (NIMUS), značajnog festivala s 30-godišnjom tradicijom. Za svoj rad Orkestar je dobio više nagrada i priznanja.

Stalni sastav orkestra (podaci preuzeti sa službene stranice NSO-a sa stanjem s početka 2018. godine):

Prve violine Stanislava Alađozovski koncertmajstor Sanja Jović Đorđević zam. koncertmajstora Jasna Mijović Katarina Pešić Jelena Gušić Slobodan Jevtić Bojana Đolović	Viole Vladan Veljković principal Saška Stojanov Krstić zamenik principala Irena Veljković Suzana Savić	Flaute Tatjana Veličković Minčić principal Oboe Vladimir Vezenković principal Marjan Radevski	Horne Danilo Filipović principal Jelena Nikolić Srđan Kurtić Milan Azirović
Druge violine Tatjana Mijović Petrović principal Dejan Sotirovski zamenik principala Jelena Kocić Sandra Rakonjac Snežana Jovanović	Violončela Nataša Palić principal Aleksandra Petrović zamenik principala Ana Stanković Andrija Petrović	Klarineti Saša Minčić principal Aleksandar Mitić	Trube Darko Dimitrijević principal Aleksandar Milenković
	Kontrabasi Milovan Dimić principal	Fagoti Đorđi Alađozovski principal	Tromboni Nenad Vuksanović principal Bojan Vidanović

NSO redovno honorarno upošljava još nekoliko muzičara za dopunu orkestra (podaci nedostupni).

Kompozitori i dela

Ana Kazimić, kompozitorka, pijanistica, koreografkinja i plesačica, rođena je 20.05.1985. godine u Trbovlju. Diplomirala je kompoziciju na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Pod mentorstvom profesora Zorana Erića doktorirala je kompoziciju 2017. godine na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu. Usavršavala se kod Kšištota Pendereckog (Krzysztof Penderecki), Sven-Davida Sandstrema (Sandström), Johanesa Šelhera (Johannes Schöllhorn), Mihaele Vosganian i Pola Pinjona (Paul Pignon). Na Fakultetu umetnosti u Nišu radi kao asistentica za kompoziciju i dirigovanje. Dobitnica je više nagrada i priznanja, počev od vremena studija, a njene kompozicije izvođene su u zemlji i inostranstvu sa zapaženim uspehom.

Detaljnju biografiju možete u službenom programu NIMUS-a.

• *Sol Invictus*

Jedno od priznanja Ana Kazimić dobila je i za kompoziciju *Sol Invictus*: proglašena je najboljom kompozicijom na međunarodnom konkursu povodom obeležavanja 1700 godina Milanskog edikta.

Kompozicija je napisana za glas i gudački orkestar. Navod autorice: "Kompozicija sadrži tri celine. U prvoj se javlja tema cara Konstantina i muzički materijali koji simbolišu njegovu borbu protiv progona hrišćana. Drugu celinu karakteriše carevo saosećanje i želja za omogućavanjem ravnopravnosti. U jednom segmentu, deonice gudačkog orkestra formiraju Konstantinov krst – Hristov monogram ✝ , čime je i vizuelno ostvareno Carevo prisustvo u partituri. U trećoj celini kompozicije spojene su teme i materijali karakteristični za prethodne celine, a uočava se i inspirisanost melosom niškog kraja."

Trajanje kompozicije je oko 6 minuta.

Dragana Jovanović (Beograd, 30.01.1963.) je kompozitorka savremene muzike. Školovala se u Beogradu. Završila je srednju muzičku školu na instrumentalnom i teoretskom odelu. Diplomirala je, magistrirala i doktorirala na Fakultetu muzičke umetnosti. Na istom fakultetu je vanredni profesor na katedri za kompoziciju. Piše savremenu klasičnu muziku, muziku za film i TV, kao i popularnu i muziku za decu. Dobitnica je nekoliko značajnih nagrada i priznanja u zemlji i inostranstvu.

• *Godišnja doba*

Kompozicija *Godišnja doba* (izvorno italijanski i engleski: *Quattro Stagioni (Seasons)*) napisana je za Sašu Mirkovića, kome je i posvećena, i on ju je s ansamblom *Metamorphosis integratio* premijerno izveo na autorskom koncertu Dragane Jovanović 29.05.2017. godine u Beogradu. Ta je verzija bila za violu solo, kamerni orkestar, čembalo i harfu. Kompozicija u četiri stavka predstavlja različita raspoloženja tokom godine, od cvrkatavog razigranog proleća s valcerom, preko letnje oluje, mirne jeseni do zimskih čarolija.

1. stavak *All'inizio della primavera* (Početak proleća) počinje u tempu 90 d/m. *Pizzicato*, prvo violinâ, a zatim i ostatak orkestra, podloga je čitave kompozicije, nad kojom viola izvodi svoje bravure. Trajanje stavka je oko 5 minuta.

2. stavak *Estate turbolenta* (Uzburkano leto) je u tempu 110 d/m. Orkestar uvodi prvu burnu temu, za kojom solo viola uvodi drugu lirsku temu. Sledi uobičajena razrada tema, a kratka solistička kadenca vodi u trijumfalno finale. Trajanje stavka je oko 4 i po minuta.

3. *Autunno* (Jesen) je u sporom tempu 62 d/m (što odgovara oznaci *largo*). Dugom solističkom uvodu viole pridružuje se orkestar u mirnoj kontemplativnoj atmosferi, postupno podižući ekspresivnost. Trajanje stavka je oko 5 i po minuta.

4. *Incanto d'inverno* (Zimska čarolija) je u još sporijem tempu 46 d/m. I u ovom stavku podloga je *pizzicato*, a viola potpomognuta orkestrom u stilu balade podseća na zimsku idilu. Trajanje stavka je oko 6 minuta.

Ukupno trajanje kompozicije je oko 20 minuta.

Šarl Fransoa Guno (Charles François Gounod; Pariz, 17.06.1818. - Sen Klu, 18.10.1893.) bio je francuski kompozitor iz razdoblja romantizma. Muziku je počeo učiti od svoje majke, pijanistice, zatim na liceju i Pariskom konzervatoriju. Nakon osvajanja prestižne Rimske nagrade, usavršavao se u Rimu, zatim u Beču, Berlinu i Lajpcigu. U Londonu je živio od 1870. do 1874. godine. Guno je napisao 12 opera (od kojih je najpoznatija "Faust"), 2 simfonije, veći broj klavirskih i vokalnih kompozicija, a značajan deo su religiozne kompozicije (mise, oratoriji i rekvijemi).

• *Petite Symphonie, op. 216*

Mala simfonija za devet duvačkih instrumenata (*Petite symphonie pour neuf instruments à vent*) je delo Šarla Gunoa iz 1885. godine. Delo je naručio Gunoov prijatelj Pol Tafanel (Paul Taffanel), profesor flaute na